

Da plamen na rafinerijskim bakljama nije više simbol rada postrojenja za preradu nafte potvrđuje Vladimir Gagić, direktor Bloka Prerada u NIS-u.

„Sreo sam nedavno bivše kolege iz rafinerije u gradu (Pančevu), koji su sada u penziji i oni mi kažu:”Prolazili smo pored rafinerije i vidimo da ne radi. Ne gori baklja na dimnjaku”. Odgovorio sam im: „Rafinerija radi, ali vi više ne vidite dim. Ne vidite plamen na baklji“, priča Gagić, ukazujući da je proces takav da, sigurnosti radi, na baklji uvek gori takozvani pilot gas.

Rafinerija je ranije, u danima kada je povećano zagađenje vazduha u Pančevu uvek bila dežurni krivac - šta se promenilo?

RNP je modernizaciju postrojenja i svoj razvoj započela još pre 20 godina, pre svega realizacijom projekata koji su bili usmereni na smanjenje zagađenja i usklađivanje sa zakonskim obavezama Srbije. Više od 150 miliona evra je uloženo u projekte koji su direktno i indirektno vezani za smanjenje zagađenja - vazduha, zemljišta i vode.

“Pri tome, istakao bih da se ne radi o istorijskom zagađenju. Reč je, pre svega, o rekonstrukciji svih naših rezervoara za skladištenje naftnih derivata, rekonstrukciji svih punilišta - da ne bi, prilikom punjenja cisterni, dolazilo do emisije ugljovodonika u atmosferu. Puno je urađeno i na smanjenju emisija sa naših ložišta - uvođenjem savremenih gorionika sa značajno manjom emisijom azotnih oksida. Sa potrošnje mazuta prešli smo na potrošnju prirodnog gasa kao glavnog energenta. To je, svakako, značajno doprinelo smanjenju emisije gasova sa efektima staklene bašte.”, kaže Gagić

Da li prirodni gas koji NIS proizvodi znači i uštedu u troškovima poslovanja?

“U zavisnosti od odnosa cena, nekada je jeftiniji gas, nekada mazut. Naše opredeljenje je da uvek koristimo gas, jer je ekološki prihvatljiviji.

Istakao bih, takođe, značaj rekonstrukcije pogona FCC, što je doprinelo smanjenju emisije čestica u vazduh, ugrađeni su treći i četvrti stepen filtracije. Jedan od značajnih projekata, koji čak ne bih ni svrstao u ekološke je izgradnja pogona MHC/DHT, koji je značajno smanjio emisiju štetnih materija u vazduh. Promena svesti da moramo da poslujemo u skladu sa najboljim praksama vezanim za ekologiju uticala je na to da moramo ekološke projekte da rešavamo što pre.

Ekologiju vezujem i za ekonomiju. Ako gas, koji je nus produkt rafinerijske prerade, ne spaljujete na baklji, već koristite kao gorivo, tada trošite manje goriva, što automatski znači da više zarađujete. Bogate zemlje i idu na to. Ako ste energetske efikasniji imate manje gubitke. Energetska efikasnost je dovela do toga da su sopstvena potrošnja i gubici sa 11

odsto smanjeni na pet do šest procenata. Ako Rafinerija Pančevo preradi tri, 3,5 miliona tona, to znači da smo uštedeli najmanje 175.000 tona na smanjenju sopstvene potrošnje i gubitaka." istakao je Gagić.

Potpisan ugovor za modernizaciju postrojenja katalitičkog krekinga (FCC) u Rafineriji nafte Pančevo sa međunarodnom kompanijom Lummus Technology

NIS posluje na veoma konkurentnom tržištu jugoistočne Evrope, tako da je stalna modernizacija prerađivačkih postrojenja naš prioritet.

"Ugovor koji smo u decembru 2019. godine potpisali sa Lummus Technology samo je jedan od njih. Radi se o kupovini licence i baznog projekta za modernizaciju postrojenja katalitičkog krekinga (FCC) po tehnologiji INDMAX i izgradnji postrojenja za proizvodnju ETBE, odnosno, o povećanju proizvodnje propilena i proizvodnji visokooktanskih komponenti motornih benzina u Rafineriji nafte Pančevo, što će dodatno povećati vrednost korpe rafinerijskih proizvoda. Završetak ovih projekata očekujemo 2024. godine.", objašnjava Gagić.

Propilen je sirovina za petrohemijsku industriju, slobodno možemo reći jedan od najskupljih produkata u preradi sirove nafte.

Ovaj ugovor je deo projekta čija je ukupna vrednost oko 80 miliona dolara, koliko, inače, NIS planira da uloži u modernizaciju FCC, kompleksa za proizvodnju dizela, benzina i gasova. Konkretno, nabavka nove tehnologije i realizacija ovog projekta NIS-u će doneti brojne poslovne i ekološke benefite. Pored povećane proizvodnje propilena i visokooktanskih komponenti benzina biće omogućena efikasnija proizvodnja sa bio komponentom. Uz to, ekološki efekat je smanjenje emisija čvrstih čestica. Ovo je, inače, prva licenca tehnologije Indmax FCC u Evropi.

Projekat Duboke prerade

Ključni projekat druge faze modernizacije Rafinerije nafte u Pančevu nosi vrednost investicija od 300 miliona evra. Postrojenje treba da startuje ove godine što će RNP svrstati među vodeće evropske rafinerije po pokazatelju dubine prerade od 99,2 odsto, a ujedno će doneti i brojne poslovne i ekološke benefite.

Izgradnja postrojenja Duboke prerade započeta je 2017. godine. To je svojevrsni graditeljski poduhvat, jer je samo gradilište kompleksa organizovano na prostoru koji po površini odgovara veličini dva fudbalska terena, a dnevno je ovde angažovano, u proseku, oko 1.100 radnika.

Do sada je na projektu utrošeno više od 6 miliona radnih sati, a tokom izgradnje kompleksa

prednost je data domaćim izvođačima, koji su činili između 70 i 80 odsto ukupnog broja angažovanih radnika.

“Nakon završetka Duboke prerade u RNP proizvođače se veće količine najkvalitetnijih goriva, pre svega dizela, i otpočetke domaća proizvodnja koksa, koji se sada uvozi u Srbiju. Istovremeno će prestati proizvodnja mazuta sa visokim sadržajem sumpora, što će doprineti ne samo da Srbija ispuni međunarodne obaveze u ovom sektoru već i da se poboljša ekološka situacija u zemlji. U Evropi je već zabranjeno korišćenje visokosumpornog mazuta, a i u Srbiji je to vrlo blisko. Mazut je, inače, jeftin produkt, uvek je jeftiniji od cene same sirove nafte. Sada će se umesto njega povećati proizvodnja benzina i dizela, a proizvođače se i petrokoks. Ostaje proizvodnja bitumena, koji je ove godine imao veliku cenu i zbog velike potražnje i zbog toga što dve rafinerije u regionu nisu proizvodile. Uz to, Duboka prerada donosi nova radna mesta. Već smo zaposlili 60 novih stručnjaka.”, kaže Gagić.

Novi projekti planirani u rafineriji

“Za naš sektor je karakteristično da uvek postoje tržišna i tehnološka kretanja, koja zahtevaju novi razvoj i nova ulaganja u rafinerije. NIS prati evropske trendove u toj oblasti. Samo tokom prošle godine smo, na primer, pored Duboke prerade uspešno realizovali 20 investicionih projekata, na 24 ih se još radi, a uspešno je završeno i više od 50 projekata investicionog održavanja.

Pored projekta unapređenja uslova za proizvodnju biodizela i kreiranja uslova za proizvodnju biobenzina u planu je čitav niz projekata koji će unaprediti rad rafinerije u dužem periodu. Radimo, pre svega, na projektima unapređenja energetske efikasnosti, koji se brzo isplate i koji dugoročno donose vrlo pozitivne efekte na poslovanje. U toku je i čitav niz projekata digitalne transformacije, koji će unaprediti efikasnost našeg poslovanja, obuku zaposlenih, koji će povećati našu bezbednost. U rafineriji se konstantno i neprestano radi na unapređenju zaštite životne sredine.

Zahvaljujući ovakvoj poslovnoj politici RNP je prvi energetske objekat u Srbiji koji je dobio IPPC dozvolu, koja potvrđuje da su proizvodni procesi u potpunosti usklađeni sa najvišim evropskim standardima u oblasti zaštite životne sredine. Ova dozvola je ujedno i obavezujuća, da i dalje ulažemo u razvoj rafinerije, koristeći najbolje dostupne tehnologije. I, mi u tom pravcu i radimo.” objašnjava Gagić.

Gde je RNP u odnosu na rafinerije u regionu i Evropi?

Startna pozicija u odnosu na rafinerije u regionu i Evropi nije baš bila zavidna, pogotovo zbog godina sankcija. NIS zauzima danas dominantnu poziciju na domaćem tržištu naftnih

derivata i jedan je od ključnih igrača na regionalnom tržištu. Unapređenje kapaciteta i efikasnosti rada rafinerije, kao i tehnološki razvoj, omogućili su da se Rafinerija nafte u Pančevu danas nalazi u ravni sa evropskim rafinerijama.

Završetak Duboke prerade po ekonomskim, tehnološkim i ekološkim parametrima doneće mnogobrojne benefite, koji će omogućiti da naša rafinerija bude ispred mnogih u Evropi. "Svakako, kada govorimo o tržišnoj konkurenciji, kako u regionu tako i u Evropi, okrenuti smo inovacijama i ulaganjima u tehnologiju, pratimo savremene evropske trendove. Jer, jedino na taj način možemo da jačamo našu konkurentnost i da uspešno odgovorimo na izazove koje donosi moderno poslovanje i četvrta industrijska revolucija. Pri tome bih istakao da, u kontekstu konkurentnosti rafinerije, nivo tehnološkog razvoja i energetska efikasnost nisu jedino merilo pouzdanosti rada rafinerijskog kompleksa. Našoj konkurentnosti na tržištu doprinose i ulaganja na polju unapređenja u oblasti ekologije i bezbednosti. Kada govorimo o HSE parametrima pančevačka rafinerija je u vrhu po pitanju bezbednosti na radu i zaštiti životne sredine. Naša prednost je bogat ljudski potencijal, značajan broj visokokvalifikovanih inženjera, specijalista svih struka, ali i mladih stručnjaka koji su željni znanja i koji će, svakako, doprineti uspešnom poslovanju rafinerije u budućnosti." govori Gagić.

Da li su RNP i NIS spremni za primenu uredbi o udelu biogoriva u transportu?

"Mi se logistički pripremamo za primenu ove zakonske regulative. Već sada u rafineriji možemo da proizvodimo određene količine biodizela, a spremni smo da obezbedimo i dodatne količine ovog goriva i omogućimo proizvodnju biobenzina, sve u skladu sa potrebama tržišta i zakonskom regulativom.

NIS se već dugo bavi pitanjem uključivanja obnovljivih izvora energije u proizvodnju motornih goriva. Prva faza projekta započeta je još 2003. godine, a završena je 2015. godine. RNP je već danas u mogućnosti da proizvodi oko 600.000 tona dizel goriva sa dodatkom biokomponenti.

Naravno da time nismo zadovoljni, u toku je priprema druge faze projekta, kada će biti realizovana šema uključivanja biokomponenti u motorna goriva. Planirano je korišćenje etanola i etil terc-butil etra (ETBE) kao biokomponente.

Planirano je da se obezbedi mogućnost otpreme biodizela i bio-benzina svim prevoznim sredstvima - železničkim cisternama, tankerima i vodnim tokovima. Projektovanje počinje ove godine a puštanje u rad je planirano u fazama - prema stepenu spremnosti.

Istakao bih, takođe, da će RNP proizvoditi stabilna biogoriva, a da nam je zaštita životne sredine i u ovom segmentu primarna." pojašnjava Gagić.

Izvor: balkanmagazin.net